



W poWIEKszEniu

nr 2/2020

Szkoła Podstawowa w Więszcych
ul. Szkolna 4
47-208 Więszyce



Zdrowych i spokojnych Świąt Wielkiej Nocy

W numerze m.in. :

- ✓ Śląskie obrzędy wielkanocne
- ✓ Zdalne nauczanie – kilka rad dla rodziców
- ✓ W gąszczu polszczyzny, czyli tropem profesora Miodka
- ✓ Łamigłówki i rebusy, czyli zrelaksuj się 😊



Śląskie zwyczaje i obrzędy wielkanocne

Zajaczek / hazok



ślonski hazoczek :)

Najbardziej znany śląski zwyczaj wielkanocny. Śląska tradycja powiada, że prezenty w niedzielny poranek wielkanocny przynosi zajaczek lub hazok. Prezenty zazwyczaj są symboliczne i co ważne – poukrywane w mieszanii lub w ogrodzie, jeśli pozwala na to pogoda. Atrakcją dla dzieci jest zatem nie tylko sam upominek, ale także otoczka poszukiwania prezentu i zastanawiania się, gdzie zajaczek mógł go ukryć. Zwyczaj zajaczka przyszedł do nas z Niemiec w XIX wieku. Natomiast sama tradycja powiązana jest z pogańskim kultem Ęostre, która była boginią wiosny, a której symbolem były **króliki i zające**.

Polykanie bazi / kotków wierzby





Stara śląska tradycja wielkanocna głosi, że połknięcie bazi, czyli kwiatostanu wierzby wpływa pozytywnie na górne drogi oddechowe oraz funkcjonowanie żołądka. Oczywiście nie chodzi tutaj o pierwszą lepszą bazię zerwaną z drzewa, ale tylko i wyłącznie o te, które poświęcone były wraz z palmą wielkanocną. Zwyczaj ten jest obecny także w polskiej tradycji ludowej.

Palma wielkanocna



Tradycyjna śląska palma wielkanocna przygotowywana na Niedzielę Palmową jest inna niż ta, którą spotkać można w Polsce. **Nie jest przyozdobiona bibułą, kwiatami i wstążkami.** Jedyny kolorowy element to czerwony dereń – który symbolizuje krew Pana Jezusa. Palma powstaje z 5 lub 7 gatunków drzew i krzewów, które znaczą kolejno Pięć Ran Jezusa Chrystusa oraz Siedem Boleści Najświętszej Marii Panny. W niektórych domach “wykorzystane” palmy pali się, następnie uzyskany popiół wysypuje się do wody święconej podczas kolędy.

Krzyżyki z palmy wielkanocnej



Gospodni robi Palmę Wielkanocną dzień przed Niedzielą Palmową. Po poświęceniu jej w kościele, czeka na swoje drugie zadanie w Wielką Sobotę. Podczas obrzędu święcenia ognia, opala się odciętą dolną część palmy, aby wykorzystać ją w kolejnym dniu do robienia krzyżyków. W Niedzielę Wielkanocną po porannej Eucharystii robi krzyżyki- tnąc



opalone gałązki na odpowiedniej długości odcinki. Następnie, gdy zrobi wystarczającą ilość, idzie z nimi w różne miejsca w naszym domu. Zabiera ze sobą wodę poświęconą podczas mszy Wielkiej Soboty oraz gałązkę bukszpanu. Wtykając pojedyncze krzyżyczki np. w futrynę drzwi w każdym pokoju kropi je przy użyciu bukszpanu i wody święconej. Potem idzie na podwórko, gdzie robi to samo w pomieszczeniach gospodarczych, garażach, stodole... Inny śląski zwyczaj wielkanocny powiada, że krzyżyki powinno robić się z czerwonego derenia, którym wiąże się palmę. Krzyże przygotowuje się po uroczystościach Wielkiego Tygodnia, następnie stawia się je w czterech rogach działki lub pola. Uzyskać ma się dzięki temu błogosławieństwo, obfitość plonów oraz opiekę nad polami i łąkami przed niekorzystną pogodą.

Procesja konna do pól i domostw



Procesja konna w Ostropie (dzielnica Gliwic) z okazji Poniedziałku Wielkanocnego. Wiki – (CC BY-SA 2.5)

Zwyczaj objeżdżania konno pól i gospodarstw jest na Górnym Śląsku obecny w kilku miejscach, ale w zależności od miejscowości różni się szczegółami. W gliwickiej **Ostropie** procesja ma miejsce w Poniedziałek Wielkanocny, natomiast w Sternalicach koło Radłowa w Niedzielę Wielkanocną. Na początku każdej procesji jeźdźcy trzymają krzyż oraz figurę Chrystusa. Wspólnym mianownikiem tego zwyczaju jest cel – uproszenie błogosławieństwa dla mieszkańców oraz modlitwa o urodzaj ziemski.

Niedziela Palmowa - symbolizuje przybycie Jezusa Chrystusa do Jerozolimy. Rozpoczyna Wielki Tydzień. Pogrzeb żuru i śledzia – w dawnych czasach okres postu był bardzo ściśle przestrzegany, ograniczano wtedy spożywanie praktycznie wszystkiego: mięsa, cukru, a nawet nabiału. Jedzono praktycznie tylko żur i śledzie. Dlatego w Wielki Piątek z radości ku końcowi postu, urządzano tzw. pogrzeb żuru i śledzia. Wszyscy mieszkańcy wsi z okrzykami radości zakopywali w przygotowanym dole „znudzone” pożywienie, z którym roztawali się szczęśliwie na cały rok. W niektórych regionach Polski zasypywano dodatkowo garnek z popiołem, który symbolizował koniec smutku, umartwień i nadejścia wielkiej radości.



Święconka



W Wielką Sobotę odbywa się święcenie pokarmów, które później spożywamy podczas świątecznego śniadania.

Ta pogańska tradycja została uświęcona przez Kościół. Choć zawartość koszyczka różni się w zależności od regionu, to w każdym nie może zabraknąć: jajka, baranka, soli, chleba, kiełbasy i chrzanu.

(źródło : <https://tuudi.net/slaskie-tradycje-wielkanocne/>)

Kolorowe jajka wielkanocne We wszystkich kolorach tęczy, zdobione za pomocą wielu technik albo po prostu gotowane w łupinach cebuli – sposobów na przygotowanie pisanek wielkanocnych nie brakuje. Warto jednak pamiętać, z czym wiąże się tradycja ich przygotowywania. Szczególnie, że mocnym jej akcentem jest opolski Ostrówek. Siadając do wielkanocnego śniadania warto też wiedzieć czym różni się kraszanka od pisanki. Za najstarsze pisanki uważa się strusie jaja z wrytymi wzorami i napisami, znalezione w Asyrii, w jednym z grobowców sprzed 5 tysięcy lat. Zwyczaj zdobienia jaj kulturowany był też w starożytnej Persji. Tam pisanki związane były ze świętem nowego roku zwanym Nowruz, obchodzonym na początku wiosny. Pisanki były też dobrze znane w starożytnej Grecji, gdzie często umieszczano w grobowcach posążki Dionizosa trzymającego w dłoni jajko - znak powrotu do życia.



Jeśli chodzi o polską tradycję i najstarsze pisanki znalezione na ziemiach krajowych, to każdy Opolanin powinien wiedzieć, że pochodzą one z końca X wieku, a zostały odkryte podczas wykopalisk archeologicznych na wyspie Ostrówek w stolicy województwa. Wydobyto ich 7 sztuk (3 z gliny i 4 z wapienia). - W kilku z nich umieszczono najprawdopodobniej jakieś ziarna bądź jakieś inne małe przedmioty. Nie wiadomo jakie było ich dokładne przeznaczenie. Być może były narzędziami kultu bądź magii – mówi Urszula Zajączkowska, dyrektor Muzeum Śląska Opolskiego. - Jajo w wielu starych kulturach symbolizowało płodność i powrót przyrody do życia po zimie – dodaje Zajączkowska.

Podziwiając pięknie zdobione jaja warto też pamiętać, że potoczna nazwa pisanki nie zawsze jest najlepszym i najbardziej precyzyjnym określeniem. W zależności od techniki zdobienia, malowane jajka noszą bowiem różne nazwy:

kraszanki (znane też jako kroszonki) - powstają przez gotowanie jajka w kolorowych barwnikach, które nadają skorupce koloru. Kiedyś stosowano wyłącznie naturalne barwniki takie jak łupiny cebuli, sok z buraka, kora młodej jabłoni czy łupiny orzecha włoskiego. Obecnie za pomocą sztucznych barwników można uzyskać dowolny kolor skorupki.

pisanki - wyróżniają się różnobarwnymi deseniami. Przygotowuje się je przez rysowanie na skorupce wzorów gorącym roztopionym woskiem, a następnie zanurzenie jajka w barwniku. Do rysowania używa się szpilek, igieł, słomek i drewniek. Im częściej powtarza się proces woskowania i zdobienia, tym bardziej skomplikowane wzory można uzyskać.

oklejanki - to przyozdobione sitowiem, płatkami bzu, skrawkami kolorowego, błyszczącego papieru lub tkaniny jajka.

nalepianki - powstają przez ozdabianie skorupki jajka różnobarwnymi wycinankami z papieru.



Źródło : http://www.24opole.pl/14469,Jajka_na_Wielkanoc_musza_byc_kolorowe_Skad_ten_zwyczaj,wiadomosc.html



(źródło : <https://ekonomik.com.pl/2020/03/15/zostan-w-domu/>)

5 sposobów na ochronę przed koronawirusem

- ✓ Myj ręce częściej, niż dotychczas.
- ✓ Unikaj dotykania oczu, nosa i ust.
- ✓ Kichaj i kaszł w sposób niezagrażający otoczeniu.
- ✓ Trzymaj się z dala od chorych.
- ✓ **Zostań w domu.**

Zdalne nauczanie . Poradnik dla rodziców

Szanowni Rodzice

Sytuacja, w której się obecnie znaleźliśmy zaskoczyła nie tylko dyrektorów i nauczycieli, ale również uczniów i Was rodziców. Postawiła przed nami nowe wyzwanie, którym jest zorganizowanie pracy one-line. Dokładamy wszelkich starań, by przebiegała ona jak najlepiej i przynosiła oczekiwane efekty. W prawidłowym przebiegu zdalnego nauczania ważna jest też Państwa rola, ponieważ współpraca nauczycieli i rodziców są podstawą sukcesu. Dlatego pragniemy udzielić Państwu



kilku rad, jak zorganizować dzieciom warunki do pracy w domu i jak wspierać je i motywować do systematycznego uczenia się.

Zdalne nauczanie nie zwalnia rodzica z dotychczasowego obowiązku kontrolowania przebiegu nauki swojego dziecka, a w obecnej sytuacji nakłada na niego wręcz nowe zadania, którymi są: zapewnienie odpowiednich warunków do nauki, dopilnowaniu tego, żeby dziecko w odpowiednim momencie usiadło przed komputerem do prac zadanych przez nauczyciela, zapanowanie nad dyscypliną pracy dziecka i udzielanie nauczycielom informacji zwrotnych o przebiegu nauczania.

Rodzic nie staje się nauczycielem, tylko organizatorem pracy dziecka. Stwarza mu odpowiednie warunki, wspiera i motywuje. Nauczyciele natomiast odpowiadają za stronę merytoryczną procesu nauczania, czyli dostarczają odpowiednie materiały, zadają odpowiednie zadania, realizują treści nauczania. Rodzic musi pamiętać, że jego rola nie polega na tym, by pracować z dzieckiem. Ono powinno samodzielnie wykonywać zdania dostarczone przez nauczycieli. Nam zależy bardzo na informacji zwrotnej poprzez dziennik elektroniczny, e- mail, czy telefon, jak dziecko sobie radzi i czy rzeczywiście wykonuje w sposób swobodny przesłane zadania. Jeżeli dziecko będzie miało problem, to postaramy się zmienić formę zadawanej pracy, tak by była ona jak najbardziej zrozumiała.

Jak zorganizować dzieciom warunki do pracy w domu oraz jak je wspierać i motywować do systematycznego uczenia się poza szkołą.

<https://drive.google.com/file/d/1F9816OE1Vdvek4d-ofvAs8JEwNWooeKi/view?usp=sharing>

Jak się zmotywować do nauki?

<https://drive.google.com/file/d/1vyRKBiXsTAT6ePhPtILs3VwrjyudLzh/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1dyFB6M114yOTtoTHAmxvGsIsXQBCTz-AZ/view?usp=sharing>

Jak zadbać o bezpieczeństwo dzieci w sieci?

https://drive.google.com/file/d/1umyIW6H_3KDLHUS7MIwQoxXoi44Soc3I/view?usp=sharing

(źródło : http://zsradoryz.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=666:poradnik-dla-rodzicow&catid=11&Itemid=109)

Jak wygląda zdalna nauka naszych uczniów?





Więcej zdjęć na stronie : <http://www.zspwiekszyce.pl/>



W gąszczu języka polskiego, czyli tropem profesora Miodka.

Jan Franciszek Miodek – polski językoznawca i gramatyk normatywny, profesor nauk humanistycznych, były dyrektor Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, członek Komitetu Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk

"Wielkanoc" wg profesora Miodka

Święta Wielkanocne skłaniają nie tylko do refleksji religijnej. Znakomity językoznawca profesor Jan Miodek poddał słowo "Wielkanoc" analizie morfologicznej.

Według profesora, jest to zrost, który powstał z dwóch słów: "wielka" oraz "noc", posiadających swój odrębny akcent. Podobny jest rodowód nazw miast: Białystok i Krasnystaw. "W nowym połączeniu wyrazowym, akcent z drugiego członu zniknął, natomiast akcent z pierwszego słowa przesunął się o jedną sylabę w prawo" - wyjaśnia profesor Miodek. Dodaje: "O ile jednak przy odmianie przez przypadki słów "Krasnystaw" i "Białystok", odmieniają się obydwie człony (Białegostoku, Białymstokiem, Krasnegostawu, Krasnymstawie), o tyle połączenie wyrazowe "Wielkanoc" okazało się tak silnym zrostem, że pierwszego członu już nie odmieniamy. I dlatego mówimy: "Wielkanocy", czy "Wielkanocą". Jednakże forma słowa "Wielkanoc", z odmianianym przez przypadki pierwszym członem, bywa stosowana przez wiele osób przy okazji składania życzeń. "Życzymy zatem wszystkiego najlepszego z okazji Świąt Wielkiej Nocy, bo wolno tak się gramatycznie zachowywać" - podkreślił profesor Jan Miodek

(źródło: <https://www.radio.rzeszow.pl/wiadomosci/1969/wielkanoc-wg-profesora-miodka>)



Lamigłówki i rebusy, czyli zrelaksuj się 😊

Lustige Lesezeichen

(oprac. Elżbieta Freier)

FRÜHLINGSBLUMEN



Schneeglöckchen



Maiglöckchen



Primeln



Narzissen



Tulpen



Veilchen

Welche Feste gibt es im Frühling ?

Unterstreiche sie.

Muttertag – Nikolaustag – Ostern – Erntedankfest

Vatertag – Weihnachten – Fasching – Silvester

Wie ist das Wetter im Frühling? Unterstreiche.

trocken – kalt – es regnet – warm – es schneit

es blitzt und donnert – es friert – es hagelt

wolkig – heiß – mild – neblig – frostig – kühl



DER FRÜHLING IST DA

Welche Kleidungsstücke passen zum Frühling? Unterstreiche sie.

Shorts – Bikini – Pullover – Mantel - Jacke

kurzärmeliges Kleid – Mini Bluse - Stiefel

Sandalen – Sweatshirt - Pelzmütze - Schal

Schreib den Namen

der Frühlingsmonate

Welche Blumen blühen im Frühling?



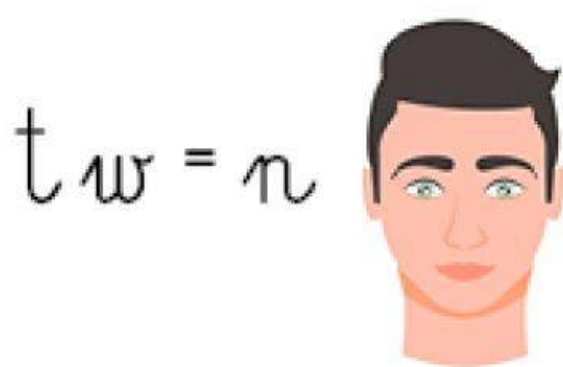
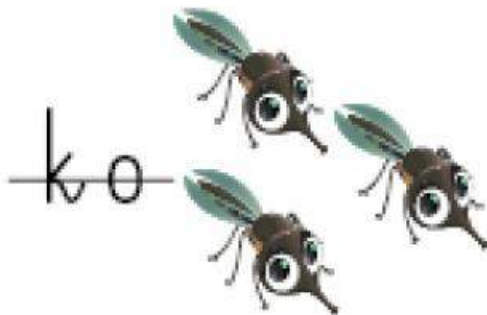
Herbstzeitlose	Schneeglöckchen	Tulpe	Rose	Maiglöckchen



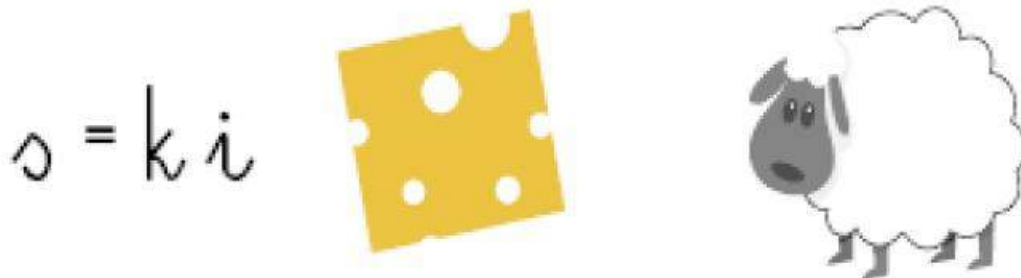
www.nowo wydane.pl - Centrum Edukacji i Nauczania

Rozwiąż rebusy - ZAWODY

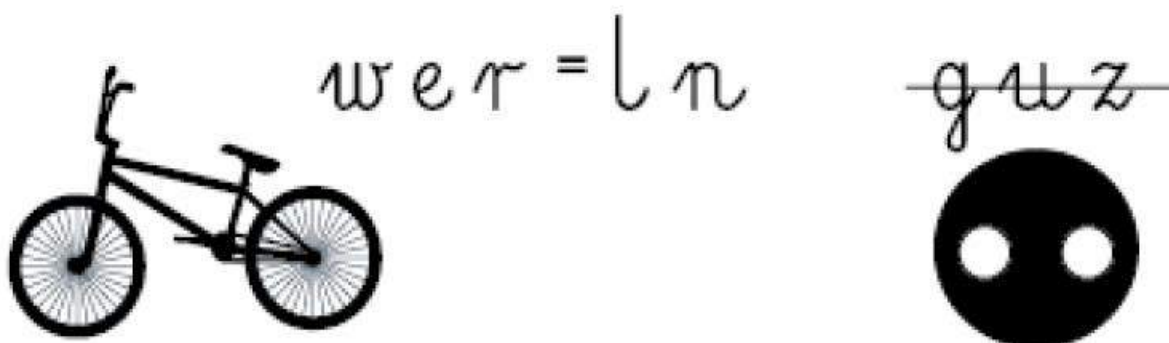
--	--	--	--	--	--	--	--



--	--	--	--	--	--	--	--



--	--	--	--	--	--





Score

10

07-06-22-005-s

Name: _____

Subject: Earth Day

Date: _____

Sheet: Plant questions



Earth Day - Plant Questions

Use the word list to help you answer the questions below.

- a What part of the plant makes food? _____
- b What part of the plant absorbs water and nutrients?

- c What type of food do plants make in their leaves?

- d What part of the plant makes seeds? _____
- e What part of the plant protects the seeds? _____
- f What is the process that plants use to make energy from sunlight?

- g What part of the plant is used for support? _____
- h What is the green pigment found in the leaves that help the plant make food? _____
- i Which gas do plants need for photosynthesis?

- j Which gas is released after photosynthesis? _____

Word List

flower

sugar

roots

fruit

photosynthesis

chlorophyll

oxygen

carbon-dioxide

leaves

stem



Spring Word Search



Find the words below in the grid to the right:



CO SIĘ W SZKOLE DZIAŁO ? WAŻNE



Przygoda z teatrem

April
 April Fool's Day
 bloom
 bud
 Buddha's Birthday
 cherry blossom
 crops
 daffodil
 Earth Day

Easter
 farmer
 flower
 grow
 June
 May
 melt
 Mother's Day
 new leaves

plant
 plow
 seed
 shower
 sprout
 thaw
 tulip
 wake up
 warm

(opracowała: Ewa Bonawenturska)

